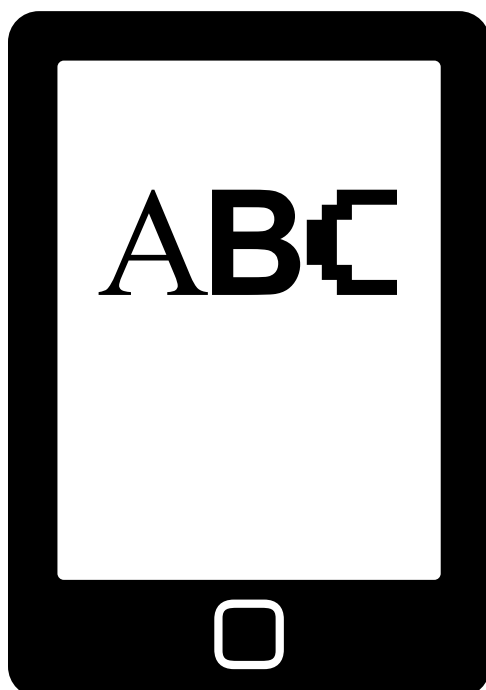

EL TEXT VIATGER

DE LES TAULETES D'ARGILA A LES TABLETS ELECTRÒNIQUES, ELS SUPORTS D' ESCRITURA I LES MANERES DE LLEGIR HAN EXPERIMENTAT MÚLTIPLES CANVIS AL LLARG DEL TEMPS. PERÒ LES HISTÒRIES QUE NECESSITEM EXPLICAR I EL CONEIXEMENT QUE VOLEM TRANSMETRE I CONSERVAR HAN VIATJAT A TRAVÉS D'AQUESTS SUPORTS.

Barcelona lectora és un recorregut per aspectes clau de la lectura a través dels fons i els espais singulars de diferents institucions barcelonines. La lectura des de les neurociències, els seus suports al llarg del temps, les revolucions en les pràctiques lectores o la lectura en societat són els protagonistes d'aquest itinerari per etapes que compta amb l'assessorament d'especialistes en els diferents temes.

Una producció de:

CCCB

www.cccbeducacio.org
www.bcn.cat/biblioteques

El text viatger compta amb la col·laboració de la Biblioteca de Catalunya i l'assessorament de Núria Altarriba.

“Los autores no escriben libros, no. Escriben textos que se transforman en objetos escritos -manuscritos, grabados, impresos y, hoy, informatizados- manejados de distinta manera por unos lectores de carne y hueso cuyas maneras de leer varían con arreglo a los tiempos, los lugares y los ámbitos”

Roger Chartier y Guglielmo Cavallo

Historia de la lectura en el mundo occidental. Ed. Taurus. (2011)

EL TEXT VIATGER

EL TEXT VIATGER és la segona sessió de Barcelona Lectora. Aborda el procés de la lectura a partir dels suports escrits que l'han possibilitat al llarg del temps.

El nostre objectiu visitant la Sala Cervantina de la Biblioteca de Catalunya és reflexionar sobre com els canvis de suport, les diverses revolucions del llibre, comporten modificacions en els hàbits lectors, en les formes de producció i comercialització, però asseguruen la seva funció primordial: transmetre i conservar les històries i els coneixements de les persones i les societats que els produeixen. En aquesta sessió no pretenem fer un recorregut per tots els suports de lectoescriptura. En aquest mateix document trobareu bibliografia i recursos per acostar-vos a la història del llibre.

Com diu la cita que hem escollit per encapçal·lar aquest text, els autors no escriuen llibres: escriuen textos que es transformen en objectes escrits. Els textos han “viatjat” de moltes maneres al llarg del temps: gravats en tauletes de fang o de fusta; marcats en tinta sobre pell, seda o paper; escrits a mà o impresos, en fulls solts, enrotllats, plegats, relligats, enganxats, enquadrats; transportats per ones de ràdio; en forma de llum i ombra, a la pantalla d'un cinema o d'un ordinador; o altre cop en una tauleta, ara electrònica però amb el mateix pes, si fa no fa, d'una de fang.

La transmissió escrita de les idees, de les ficcions, dels mites i les religions, dels coneixements científics i tècnics, de la pròpia història i de la dels altres, de tot allò que pugui ser descrit i creat amb paraules, és una part essencial de les cultures històriques (és a dir, aquelles que coneixen l'escriptura). La

importància que ha adquirit la cultura escrita ha portat a identificar el coneixement amb el seu “vehicle” escrit: el llibre. I, per extensió i a partir de la impremta, amb el llibre imprès i la cultura que hi va lligada. La importància i l'exquisida eficiència del llibre en paper com a suport de lectoescriptura, el seu ús durant gairebé sis segles i la seva contribució a la democratització del coneixement han provocat que la irrupció d'Internet i de les tecnologies que hi van associades generin la sensació que la transmissió i conservació del patrimoni escrit (i l'existència mateixa de la literatura) estan en perill. Però sense negar l'efecte revolucionari que aquestes tecnologies han tingut sobre la cultura escrita cal no perdre de vista que la veritable transformació que genera Internet afecta principalment a les maneres de crear, produir, distribuir, consumir i conservar els textos i a les figures, agents i institucions que participen en el sistema que la sosté.

Les històries es transformen en textos. I els textos viatgen a través dels seus suports. Perviu i, en ocasions, sobreviu gràcies ells. Es transformen, es modifiquen i pateixen alteracions en funció del temps i de les societats –dels lectors– que els fan seus, des de les tauletes de fang fins a les narratives transmediàtiques. I les diferents societats sempre troben la manera de conservar-los i transmetre'ls a les generacions posteriors.

 Consultable a Biblioteques de Barcelona

- BALLÓ, Jordi; PÉREZ, Xavier. *La llavor immortal: els arguments universals en el cinema*. Editorial Empúries, Barcelona, 1995.
- BARBIER, Frédéric. *Historia del libro*. Alianza Editorial, Barcelona, 2005.
- BLOOM, Harold. *¿Dónde se encuentra la sabiduría?* Editorial Taurus, 2005.
- BLOOM, Harold. *Anatomía de la influencia. La literatura como modo de vida*. Editorial Taurus, 2011.
- CHARTIER, Roger. *Las revoluciones de la cultura escrita. Diálogos e intervenciones*. Editorial Gedisa, Barcelona, 2000.
- CHARTIER, Roger. *El orden de los libros. Lectores, autores y bibliotecas en Europa entre los siglos XIV y XVIII*. Editorial Gedisa, Barcelona, 2000.
- CHARTIER, Roger; CAVALLO, Guglielmo. *Historia de la lectura en el mundo occidental*. Editorial Taurus, 2001.
- JENKINS, Henry. *Convergence Culture: la cultura de la convergencia de los medios de comunicación*. Paidós Ibérica, 2008.
- SCOLARI, Carlos Alberto. *Narrativas transmedia. Cuando todos los medios cuentan*. Deusto, 2013.
- *Cap a un futur sense llibres a les biblioteques*. Fitxa de la sessió Bookcamp Kosmopolis 2011. Consultable a: <http://kosmopolis2011.pbworks.com/w/page/37669163/Cap%20a%20un%20futur%20sense%20llibres%20a%20les%20biblioteques>
- CARROBLES MAJADA, Elvira. *Historia del libro*. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. <http://ntic.educacion.es/w3/novedades/dossiers/libro/index.html>
- *Derechos del lector digital*. Fitxa de la sessió Bookcamp Kosmopolis 2011. Consultable a: <http://kosmopolis2011.pbworks.com/w/page/36267798/Derechos%20del%20lector%20digital>
- *El futur del llibre*. Vídeo de l'exposició *Lector Mundi. Deu mil maneres de llegir*, a Kosmopolis 2005. Consultable a l'Arxiu CCCB.
- *Evolución y diseño de las interfaces de lecto-escritura. Del papiro al i-pad*. Fitxa de la sessió Bookcamp Kosmopolis 2010. Consultable a: <http://kosmopolis.pbworks.com/w/page/26361185/Sessi%C3%B3%20Evoluci%C3%B3n%20y%20dise%C3%B1o%20de%20las%20interfaces%20de%20lecto-escritura%20del%20papiro%20al%20iPad>
- *Histoire du livre*, Biblioteca Nacional de França: <http://classes.bnf.fr/livre/arret/histoire-du-livre/premiers-suppots/index.htm>
- IFLA (2011). *Manifiesto de la Federación Internacional de la Asociación de Bibliotecarios y Bibliotecas (IFLA) sobre las Bibliotecas Digitales*. París. Consultable a: <http://www.ifla.org/files/assets/digital-libraries/documents/ifla-unesco-digital-libraries-manifesto-es.pdf>
- PRIETO GUTIÉRREZ, Juan José. "Cambios en los soportes de lectura y consulta". Biblioteca Universitaria, 12 (gener-juny 2009), p. 30-38. Consultable a: <http://redalyc.uaemex.mx/src/inicio/ArtPdfRed.jsp?iCve=28512659003>
- *Una breve historia del libro*, de La Fábrica de Libros. <http://lafabricadelibros.com/pdf/Historia.pdf>